

6696/2009 ΠΠΡ ΑΘ (511776)

ΠΠΡΑΘ 6696/2009

Πρόεδρος: Ι. Μαρούδης, Πρόεδρος Πρωτοδικών
Εισηγητής: Ευ. Χατζίκος, Πρωτοδίκης
Δικηγόρος: Θ. Ασπρογέρακας-Γρίβας

[...] 2. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 50 παρ. 1 Ν 2121/1993 "Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους το δικαίωμα αναγνώρισης και προσβολής της πατρότητας τους πάνω στην ερμηνεία ή την εκτέλεση τους και το δικαίωμα της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης της ερμηνείας ή της εκτέλεσης αυτής."

Ο νομοθέτης στη διάταξη αυτή ορίζει συγκεκριμένες προστατευτές εκφάνσεις του ηθικού δικαιώματος των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ίδιου νόμου, όπου προβαίνει σε ενδεικτική απαρίθμηση των κυριότερων εκφάνσεων του ηθικού δικαιώματος του δημιουργού (βλ. Κ. Κυπρούλη, Το συγγενικό δικαίωμα των ερμηνευτών εκτελεστών καλλιτεχνών, 2000, σελ. 209-210). Αντίστοιχα, περιορισμένο είναι και το περιεχόμενο του δικαιώματος σεβασμού της ακεραιότητας της ερμηνείας ή της εκτέλεσης αυτής, καθώς περιλαμβάνει μόνο τις άμεσες μεταβολές, ήτοι την ευθεία επένεργεια στην ερμηνεία ή την εκτέλεση της (παραμόρφωση, που συμπεριλαμβάνει τη βλαπτική τροποποίηση και περικοπή βλ. Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. Ν 2121/1993, α. 50, 5/Κυπρούλη), και όχι τις έμμεσες, δηλαδή εκείνες που συνεπάγονται προσβολή του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη, ειδικότερα δε της τιμής ή της φήμης του (πρβλ. Α. Παπαδοπούλου, Το δικαίωμα του δημιουργού για διατήρηση της ακεραιότητας του έργου του, 1997, σελ. 67-69).

3. Αν εκτός από την προσβολή του ηθικού δικαιώματος του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη υφίσταται συγχρόνως και προσβολή του δικαιώματος του στην προσωπικότητα, καλείται σε παράλληλη εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 57 ΑΚ (βλ. Α. Καλλινίκου, Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα, 2008, 3η έκδ., σελ. 127, Μ.-Θ. Μαρίνο, Ηθικό δικαίωμα και δικαίωμα επί της προσωπικότητας, ΔΕΕ 1997,1141, Α. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 67-69, 268, Χ. Τσίγκου, Δικαίωμα προσωπικότητας, στο έργο Πνευματική ιδιοκτησία - Λημματογραφημένη ερμηνεία, 2008, σελ. 144). Αυτονόητο είναι ότι στην περίπτωση της έμμεσης μεταβολής της ερμηνείας ή εκτέλεσης, όπου δεν υφίσταται προσβολή του ηθικού δικαιώματος, το άρθρο 57 ΑΚ ευρίσκει αποκλειστική εφαρμογή.

4. Από τις προπαρατιθέμενες σκέψεις προκύπτει ότι η επαναδιανομή κινηματογραφικού έργου μετά την προσθήκη σε αυτό σκηνών πορνογραφικού περιεχομένου, αφενός μειώνει τη σημασία και το καλλιτεχνικό ύψος των ερμηνειών των ηθοποιών, εντάσσοντας αυτές στα πλαίσια έτερου κινηματογραφικού είδους (βλ. Χ. Τσίγκου, Ηθικό δικαίωμα, ό.π., σελ. 253), αφετέρου δε θίγει τη φήμη και υπόληψη των ηθοποιών που εμφανίζονται να συμμετέχουν στην παραγωγή έργου εξαιρετικά χαμηλής ποιοτικής στάθμης, το οποίο αποσκοπεί στην ερωτική διέγερση των θεατών.

Μάλιστα, η κατά τα ανωτέρω προσβολή του ηθικού δικαιώματος και του δικαιώματος στην προσωπικότητα των ηθοποιών συντρέχει ακόμα και αν στις εμβόλιμες σκηνές πρωταγωνιστούν άλλα πρόσωπα. Ομοίως, συνιστά προσβολή του δικαιώματος στην προσωπικότητα των ηθοποιών ενός κινηματογραφικού έργου η εγγραφή του τελευταίου σε υλικό φορέα (π.χ. dvd, βιντεοταινία) μαζί με διαφημίσεις τηλεφωνικών γραμμών υψηλής χρέωσης, όπου γίνονται ζωντανές ή μαγνητοφωνημένες

συνδιαλέξεις άσεων περιεχομένου ("ροζ τηλέφωνα"), η διανομή αντιτύπων του έργου στο κοινό ως πρόσθετη παροχή περιοδικού πορνογραφικού περιεχομένου, καθώς και ο χαρακτηρισμός του έργου ως "αυστηρώς ακατάλληλο" με σχετική ένδειξη στο περικάλυμμα των αντιτύπων.

[...] 7. Με το παραπάνω περιεχόμενο και αιτήματα η αγωγή, για το παραδεκτό της συζήτησης της οποίας προσκομίζεται από την ενάγουσα, κατ' άρθρο 214Α παρ. 8 εδ. β' ΚΠολΔ, η από 24.4.2007 δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου της περί μη προσέλευσης των εναγομένων στην απόπειρα εξώδικης επίλυσης διαφοράς (βλ. σχετικά τις προαναφερόμενες - υπό σκέψη 1 - εκθέσεις επίδοσης), αρμοδίως εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου κατά την τακτική διαδικασία (άρθρα 7, 9, 18 παρ. 1, 25 παρ. 2 ΚΠολΔ, 3 παρ. 26α Ν 2479/1997 σε συνδυασμό με Απόφαση Γ.Γ. Υπ. Δικ/νης 50726 ΦΕΚ Β' 739/20.6.2006). Είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 57, 59, 71, 299, 340, 345, 481, 914, 922, 926, 932 ΑΚ, 46 παρ. 1, 50, 63Β, 65 παρ. 1, 2 εδ. α' Ν 2121/1993, 68, 70, 74 παρ. 1, 176, 216, 907, 908 και 947 ΚΠολΔ, με τη σημείωση ότι το αίτημα περί απαγγελίας χρηματικής ποινής είναι νόμιμο μέχρι το ποσό των 5.900. Επομένως, πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν.

8. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 237 παρ. 1 και 270 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι η νόμιμη συμμετοχή διαδίκου στη συζήτηση ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου προϋποθέτει αφενός μεν την προκατάθεση προτάσεων, αφετέρου δε την εμφάνιση του στην προφορική συζήτηση της υποθέσεως. Συνεπώς, το δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη τους εμπριεχομένους στις εμπροθέσμως κατατεθείσες προτάσεις ισχυρισμούς των διαδίκων, αν εκείνοι δεν εμφανιστούν ενώπιον του κατά τη δικάσιμο (βλ. Χ. Απαλαγάκη, στο Γέσιου-Φαλτσή/Απαλαγάκη/Αρβανιτάκη, Η νέα διαδικασία του ΚΠολΔ, παρ. 2 παρ. 19-21, Ση. Τσαντίνη, Η αρχή της προφορικότητας της συζήτησης στην πολιτική δίκη, Δ 2005,1395, 1410-1412).

Στην προκείμενη περίπτωση, οι εναγόμενοι, οι οποίοι δικάζονται σαν να ήταν παρόντες, αφού δεν εμφανίσθηκαν κατά τη συζήτηση (βλ. σκέψη 1), έχουν προκαταθέσει εμπροθέσμως προτάσεις, καθώς και προσθήκη των προτάσεων τους. Οι διαλαμβανόμενοι, όμως, σε αυτές (προτάσεις και προσθήκη) αρνητικοί ή πραγματικοί ισχυρισμοί δεν αξιολογούνται από το Δικαστήριο.

9. Από την εκτίμηση της [...], αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η ενάγουσα, ηθοποιός με πολλές συμμετοχές σε θεατρικά και κινηματογραφικά έργα, συνεργαζόμενη τακτικώς με το Εθνικό θέατρο και το θέατρο Βορείου Ελλάδος, στις αρχές της σταδιοδρομίας της, το έτος 1989, συμμετείχε ως ηθοποιός στην κινηματογραφική ταινία με τον τίτλο "Ο σ. της Σ.", η οποία αναπαράχθηκε σε βιντεοκασέτα και διανεμήθηκε στο κοινό. Πρόκειται για έργο μυθοπλασίας, εντασσόμενο ως είδος στις ταινίες δράσης, το οποίο περιέχει ελάχιστες σκηνές ερωτικού περιεχομένου αποκλειστικά και μόνο για τις ανάγκες εξέλιξης της πλοκής και όχι προς γενετήσια διέγερση των θεατών.

Περαιτέρω, η πρώτη εναγομένη το έτος 2005 εξέδιδε και κυκλοφορούσε στην Ελλάδα το περιοδικό αμιγώς πορνογραφικού περιεχομένου με τον τίτλο "F. M.". Μέλη του διοικητικού συμβουλίου αυτής είναι οι δεύτερος, τρίτη, τέταρτη και πέμπτη των εναγομένων, εκ των οποίων ο δεύτερος είναι πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος.

Ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου της πρώτης εναγομένης και νόμιμοι εκπρόσωποι αυτής επέλεξαν με την αρωγή του έκτου εναγομένου, υπεύθυνου σύνταξης του περιοδικού, την ύλη και τους ψηφιακούς δίσκους που επρόκειτο να διανεμηθούν δωρεάν με το περιοδικό. Στα πλαίσια αυτά, προσέθεσαν στο προαναφερόμενο έργο δύο ολιγόλεπτες σκηνές σκληρού πορνογραφικού περιεχομένου, ήτοι ομαδικού σεξ, πεολειξίας, ετεροαυαντισμού και συνουσίας, ενέγραψαν αυτό ως

ενιαίο έργο σε ψηφιακό ευέλικτο δίσκο (Digital Versatile Disc - DVD) μαζί με δίλεπτη διαφήμιση τηλεφωνικής γραμμής υψηλής χρέωσης ("ροζ τηλέφωνο") και το διένειμαν ως δωρεάν πρόσθετη παροχή του τεύχους Οκτωβρίου του παραπάνω περιοδικού. Μάλιστα, στο περικάλυμμα των διανεμηθέντων αντιτύπων είχαν τεθεί οι ενδείξεις "ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ" και "ΑΥΣΤΗΡΩΣ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ".

Με τον τρόπο αυτό αλλοιώθηκε ο χαρακτήρας του έργου, το οποίο πλέον κατατάσσεται στην κατηγορία των πορνογραφημάτων, συνακόλουθα δε υποβαθμίστηκε η υποκριτική ερμηνεία της ενάγουσας, ενώ υπέστη βλάβη η καλλιτεχνική φήμη και υπόληψη της ως καταξιωμένης ηθοποιού.

Εξάλλου, από την αδικπραξία των εναγομένων, που προσέβαλε τόσο το ηθικό δικαίωμα της ενάγουσας, όσο και το δικαίωμα της στην προσωπικότητα, η τελευταία υπέστη ηθική βλάβη, για τη χρηματική ικανοποίηση της οποίας το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να της επιδικασθεί το ποσό των 30.000 , το οποίο κρίνεται εύλογο και δίκαιο με βάση τον βαθμό πταίσματος των δεύτερου, τρίτης, τέταρτης, πέμπτης και έκτου των εναγομένων, τις συνθήκες τέλεσης του αδικήματος, το είδος, τη βαρύτητα και την έκταση της προσβολής, καθώς και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση των διαδίκων.

Σημειωτέον ότι αναπαρήχθησαν 15.828 αντίτυπα του αλλοιωμένου έργου, εκ των οποίων πωλήθηκαν 3.118, η δε πρώτη εναγομένη κατέχει τα υπόλοιπα 12.710. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή εν μέρει η αγωγή ως ουσιαστικά βάσιμη, να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να άρουν την προσβολή, καταστρέφοντας τα αδιάθετα αντίτυπα, και να παραλείπουν αυτή στο μέλλον, να αναγνωρισθεί ότι οι εναγόμενοι υποχρεούνται να καταβάλουν στην ενάγουσα, ευθυνόμενοι εις ολόκληρον, το ποσό των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000 ευρώ) με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής, να καταδικασθούν αυτεπαγγέλτως κατ` άρθρο 946 ΚΠολΔ σε χρηματική ποινή ύψους πέντε χιλιάδων εννιακοσίων ευρώ (5.900 ευρώ) και επιπλέον οι δεύτερος έως και έκτος αυτών σε προσωπική κράτηση δυο μηνών στην περίπτωση που δεν άρουν την προσβολή, να απειληθεί σε βάρος τους χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων εννιακοσίων ευρώ (5.900 ευρώ) για κάθε παράβαση της υποχρεώσεως παράλειψης της προσβολής και να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινώς εκτελεστή όσον αφορά τις καταψηφιστικές διατάξεις της, καθώς το Δικαστήριο κρίνει ότι η καθυστέρηση στην εκτέλεση μπορεί να προκαλέσει σημαντική ζημία στην ενάγουσα.

[Δέχεται εν μέρει την αγωγή].